

SZERKESZTŐI IRODA:

Belkőzpontozza 21. szám. (Postadűllet) hová a lap-szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz kordva
Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hónapra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnep napokon.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ES TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzpontozza 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyakori, kereskedő és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitlertéri cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Az „Ellenzék” perselye.

(1886. április óta.)

Az erdélyi Kultúregyletnek:

Filléres gyűjtés:

Dr. Turcsáné sz. Placintár	4 frt — kr.
Gizella	4 frt — kr.
Sajzágó Manoné	4 frt — kr.
Sikló Jánosé	4 frt — kr.
Sikló Ilona	4 frt — kr.
Sikló Gizella	4 frt — kr.
Angi Ferencné urasszony	3 frt 65 kr.
Kolozsvár	
Bántó Karolina kisasszony	3 frt 65 kr.
Kolozsvár	
Örv. Dobokay Károlyné ur.	5 frt — kr.
asszony Kolozsvár	
Fröhlich Margit kisasszony	4 frt — kr.
Kolozsvár	
Weisz Irén és Margit k. a. nyok	3 frt 65 kr.
Kolozsvár	
Balogh Lajosné urasszony	4 frt — kr.
Gyaluból	

Összeg: 43 frt 95 kr.

Ehez adva az eddigi kimu-

tatást. 4819 frt 66 kr.

Együtt: 4863 frt 51 kr.

A háboru.

Egész rohamossággal és mint felhőten égből villámcsapás, ütött le az európai közvéleményre a háboru híre. Senki sem volt elkészülve rá, hiszen egyáltalán semmi jelből, ami az utóbbi időben a diplomácia láthatárán észlelhető volt, nem lehetett volna arra következtetni, hogy már pár nap múlva összeütközésre kerüljön a sor bármely európai hatalmak között. S a hír anélkül meglepőbb, mivel az utóbbi idők jelenségei csupa békekilátásokkal kevertettek.

Mindenkinek élénk emlékezetében lehetnek még a trónbeszéd békés nyilatkozatai, melyekkel ő felsége az országgyűlést megnyitotta; élénk emlékezésben lehetnek a delegációk tárgyalásai s ezek folyamán a Kálmány külügyminiszter által tett kijelentések és felvilágosítások, melyek arra engedtek következtetni, hogy legalább ez idő szerint nincs mit tartanunk egy oldalról sem fenyegető veszélytől.

Hozzájárult mindezekhez az orosz császár berlini látogatása, melyet szintén békés szellemben tudtak magyarázni az összes sajtóműhelyek lapok, és hozzájárult a francia köztársaság kebelében kitört viszály, mely bizony lehetetlenül teszi Franciaország akármelyes akcióját kifelé. S mégis! Most egyszerre arra ébredünk, hogy a muszka a galiczi határon óriási csapatösszeállításokat visz végbe. Igaz, hogy az orosz

kormány már régóta koncentrálna nagyobb hadtesteket monarehiánk és Németország felé. Már hónapok óta foly az orosz hadak felvonulása különösen Galiczia felé. Közvetlen szomszédunkban: Lengyelországban már ez év júliushavában 158 ezer ember és 366 ágyú volt elhelyezve. Ha ezekhez még a tartalékosok is behivatnak, ez már nagy sereg. A legújabb hírek szerint most még 10,000 ember és 48 ágyú érkezett erősítésül szomszédsgunkba s déli Oroszország helyőrségei mind nyomban követhetik ezeket. Galiciát egészen körül fogták az orosz hadak; az orosz császári gárda egy része, 66 zászlóalj gyalogság s 14,000 lovas közvetlen a határszélen állomásozik, s hogy háboruba készülnek, nem titkolják.

Már most minden attól függ: mire határozza el magát a császár. Mondják: ideges ember; akivel az ember a legváratlanabbtól is lehet tartani. Tény az, hogy a pánszláv párt, vagyis azok, akik mindenáron a háborút követelik, akár Németország, akár Ausztria és Magyarország ellen, Oroszországban újabb időben nagyon felszaporodott és mind nagyobb befolyást nyert a kormányra és a császárra. Különben is a pánszlávok el vannak vérgeskedve azon kudarc miatt, amelyet az orosz politika a bolgár kérdésben szenvedett. Bulgária kisiklott a körmeik közül s ezt Ausztria-Magyarország és Németország rovására írják a dühös pánszlávok.

Persze sok függ arra nézve, hogy Oroszország nekünk rohanjon-e vagy nem, Németországtól. Ha a mi kedves szövetségünk cserben hagy, akkor biztosan lehetünk afelől, hogy Galiczia birtokait még a télen magyar és osztrák vér fogja áztatni. Ki tudhatja, mit végzett Bismarck herceg Berlinben a császárral? Vajon nem áldozott-e fölmin- ket a muszkának s ezzel megvásárolta saját nemzetének a békét?

Nem lehetetlen!

Hiszen Bismarck már egyszer kijelentette elég érthetően, hogy dacára a szövetségnek, jöhet eshetőség, midőn Németország még egy pomerániai gránátost sem indít utnak Ausztria-Magyarország segélyére; azt is megmondta még világosabban, hogy nem bánja, ha a bolgárokat fel is falja Oroszország.

Hát ha most Oroszországnak kedve kerekedett erre a falánságra? S miután Ausztria és Magyarország áll utjában arra nézve, hogy Bulgáriával végleg leszámoljon: világos, hogy ha

Németországtól megnyerte a semlegeséget, akkor bizony mi sem tarthatja vissza Oroszországot, hogy kedvező alkalom adtán ránt törjön.

A megdöbbentő híresek közepett némileg megnyugtató jelenség az, hogy a börtök ahoz képest nemigen rettennek meg. Pedig a tözsadéknak finom érzékük van. Egy kis árnyatlatás egyik-másik tözsde s egy-két értékpapírral észlelhető ugyan, no de ilyesmi még a legnagyobb szélsőségekben is elő szokott fordulni.

Mi azonban még háboru esetében is bizalommal nézünk a jövőbe. Meggyőződésünk szerint ugyanis előbb-utóbb le kell számolnunk Oroszországgal s jobb mindig előbb, mint később. És ha kormányunk csak annyit is képes biztosítani, hogy egy orosz-magyar-osztrák összeütközés esetén nem siet senki a muszka segítségére, vagy nem támad reánk hátulról is: mi erősen bizunk a magyar nemzet erejében és szentül hisszük, hogy az óriási mérközésből mi kerülünk ki győzelmesen!

Politikai hírek.

Uj pártlap. A függetlenségi párt Budapestén szerdán értekezletet tartott, melyen elhatározta egy pártlap alapítását. Az erre vonatkozó előmunkálatokkal a párt a következőkből álló bizottságot küldte ki: Ugron Gábor, Kiss Albert és Polányi Géza.

Magyarok Fogarasan. E tulnyomó részben oláh lakosságú megyében a közdolgok intézésére hivatott tényezők eddig az oláh körökből kerültek ki. A képviselőben a magyar elem eddig nem tudott tulsúlyra jutni, míg a legutóbbi mezejített választások épen ez a nem várt eredmény értett el. Erre vonatkozólag ma a következő távirati értesítést kaptuk: „A tegnapi kommunális képviselő választásánál a nemzeti koalícióval szemben, a második választókerületben nagy küzdelem után a magyarok győztek, s így a képviselőben a magyar többség biztosítva van. A ménes uradalom személyzete derekasan viselte magát a választásnál.”

A karczagi kerületben a függetlenségi és 48-as párt jelöltje Enyedi Lukács, Pap Elek országgyűlési képviselő kíséretében járja be a községeket, hol mindenütt lelkesedéssel fogadják. Az antiszemita-párt jelöltje Fényfi Kálmán visszalépett s nyílt levélben hívta fel a jelöltségre mellett tömörült választókat, hogy Madarászra semmi esetre ne adják szavazataikat, ha szavaznak szavazzanak Enyedi Lukácsra.

Katonai körökből. Ő felsége elrendelte görög és toporzi Görgey Kornél altábornagy, a II. honvédkerület parancsnoka, nyugalmazását, egyúttal sok évi kiváló szolgálatainak elismerésül a vaskorona rend 2. osztályát adományozva a nyugalomba lépőnek. — A magyar testőrség elhunyt kapitánya, Fratricsevics lov. tábornok, helyébe ő felsége Erdődi Pálffy András gróf altábornagyot nevezte ki a magyar testőrség kapitányává. A magyar testőrségben továbbá kinevezte ő felsége Baccarich Sándor vezérőrnagyot főhadnaggyá s báró Földváry István ezredet, a 9. huszárezred parancsnokát, hadnaggyá.

A mvásárhelyi kir. tábla.

Ezen kir. táblánál megürlt egyik tanácselnöki állást a kormány ugy látszik — nem szándékszik betölteni. Legalább a pénzügyi bizottságban maga a miniszter ajánlta, hogy ezen állással járó fizetés ez évre ne szavaztassék meg.

A pénzügyi bizottságnak erre vonatkozó tanácskozáit következőkben ismeretjük:

„A m-vásárhelyi kir. táblánál Láng attól tart, hogy a tanácselnöki állás megszüntetését, de azt tartja, hogy egy szisztematizált állás a költségvetésben nem szüntethető meg. Szóló leghelyesebbnek tartaná, ha a jelentésben kiemeltetnék, hogy a miniszter által előterjesztett indokok alapján ez évre a bizottság csak két tanácselnök fizetését szavazná meg. Fábiny miniszter utal az indoklásra, mely szerint maga is csak az egyik tanácselnöki állás üresedésben hagyását ajánlta, ez idő szerint még nem tartván kívánatosnak törvényhozási intézkedést. A kir. tábla elnöke maig is kiérdekelte az igazságügyről felek osztatlan bizalmát s a tanácselnökök közt oly celszerűen osztotta be a teendőket, hogy az ügymenet tekintetében minden aggodalom nélkül elfogadható e rendszabály s a judicatura nem csak nem fog veszteni ezáltal, de sőt nyerni fog.

A bizottság változatlanul megszavazza az előirányzatot, e pontra vonatkozó jelentését Dárdai indítványa értelmében szerkesztendőnek határozván.”

A szobán lévő kir. táblánál tudomás szerint három tanácselnöki állás van rendszerezve. Most az egyik megürlt. A miniszter azt mondja: az új elnök olyan szerencsésen osztotta fel a teendőket, hogy két tanácselnök is eleget tehet a követelményeknek.

Hát ha tényleg így van, akkor mire való csak egy évre hagyni betöltetlen ezen állást, mikor a konzekvencia az, hogy ha valamely állás felesleges: szüntettesék meg. Mért nem jár az igazságügyi kormány az igaz és helyes uton?

Kinek tartogatja azt az állást, mikor maga mondja, hogy felesleges, sőt a judi-

katurának csak nyeresége van benne, ha nem töltetik be?

Hát ha miniszter szerint a judikaturára nyereséggel jár, ha eltöröltetik a harmadik tanácselnökség — akkor mért nem szerzi meg a miniszter ezt a nyereséget a jogszolgáltatás ügyének; mért experimentál ilyen egy évi függőben tartással, holott saját bevallása szerint az lenne helyesebb, ha eltöröltetnék ez állás?

Ugy kell lenni, hogy a kormány ezt az állást koncznak szemelte ki, melyet valamelyik mameluknak jutalomdíj czimén odaad — az egy év letelte jután.

A képviselőházról.

Budapest, decz. 7.

A ház mai ülésén a bor-, hus stb. fogyasztási adójavaslat tárgyalatott. Az első szónok Esterházy Károly volt.

Utána felszólt Vasi Imre, a ki azt jelenti ki, hogy a „Nemzet” a kormányval semmi összeköttetésben nincs. Organuma a szabadelvűpártnak és azzal összeköttetése épen olyan, mint lesz azon lapé, melyre nézve a függetlenségi párt tegnap küldött ki egy végrehajtó bizottságot. Más összeköttetésben a Nemzet nem áll senkivel. (Helyeslés a jobboldalon.)

Perlaty Elek a törvényjavaslatot pártolja; hivatkozva a külföldi a különösen Anglia példájára. Kimutatja, hogy a magyar gazdák és a magyar munkások helyzete aránylag nem rosszabb a külföldiekénél. (Helyeslés a jobboldalon. Ellenmondás a baloldalon.)

Pázmány Dénes polemizál Perlaty ellen és különösen azt igyekszik kimutatni, hogy Franciaországban mennyivel kedvezőbb a munkás helyzete, mint Magyarországon.

Szendrey Gerzson antiszemita szempontból szól a törvényjavaslat ellen.

Perlaty Elek félreértett szavainak értelmét igazítja helyre.

Madarász József szintén Perlaty ellen fordul az Amerikában szerzett tapasztalatai alapján vitatja, mennyivel kedvezőbb helyzete van az amerikai földbirtokoknak, mint a magyarországinak. Mert ott a farmer jövedelmének mindössze egy-tizedét fizeti adó fejében, de ennek egy-harmad része is közoktatási célokra fordítatik. Felhossa, hogy az amerikai képviselőház elnöke nem rég oda nyilatkozott, hogy az államkincstár mindinkább megtelik hoverő pénzzel, melynek őrzése és rakására halmozása veszedelmes lehet az állam szabad intézményeire és azon óhajátását fejezi ki, vajha mielőbb megérnők azt az állapotot, melyben az önálló és független magyar kormány is ilyen nyilatkozatot teheszen. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Thaly Kálmán eszteli a felsőmagyarországi és az erdélyi nép egy részének nyomorát és ezzel szemben utal arra, hogy milyen kedvező helyzetben vannak az innen kivándorolt tótok Amerikában, például Pittsburgban, a hol 70—80.000 felsőmagyarországi tót tisztességes keresetet talált,

AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA.

1887. december 9.

Mutatvány Horváth Janka,

közelebb megjelenendő gyermekkönyvből.

Laczi bácsi katonáskodása.

(Folytatás.)

A tisztek nevetve száguldtak után, s megragadva a 16 kantarászát, — megállították azt. — Hah! — fújt nagyot Laczika, midőn lováról leszállhatta, az isten áldja meg eszeveszett, bolond lovát, nem leszek tovább lovas baka! — s ment gyalog őrnagyához. E szomorú időben jól szeretett — a ki csak hallotta — Laczika utána.

A csata megkezdődött; a két ellenséges sereg még alig látta egymást, csak az ágyúk szólaltak, az ágyú golyók süvölttek. A 80-ik zászlóalj őrnagya a zászlóalj mellett oldalt egy dombon állott, lovát — melyről épen leszállott, — a kantrázson tartva; nem messze tőle Laczika nézte mi fog történni.

„Jőjjön el onnan őrnagy ur, a golyók mind arra mennek!” — kiálták a katonák. Az őrnagy megvető mosollyal tekintett egy tőle nem messze leelő ágyugolyó felé, mely a jövő perczben a földre megütöközt, s felugorva az őrnagyot kardja markolatánál oldalban ütötte, úgy, hogy alétan terült el a földön.

Laczika volt az első, ki az eszméletlen fekvő őrnagyhoz érkezett; jöttek többben is. „Nincs seb rajta, vakítást kapott, mi az azonban végveszélyesebb; de még él, vigyék el innen,” — mond egy tapasztalt katoná. Fölvették a hátra vitték a pod-

gyás szekerekhez; Laczika sirva követte őrnagyát.

A katoná orvosok megvizsgálták a sebesültet — és aggodalmasan rázták fejüket. Nem volt seb rajta, de egész oldala kék volt.

Az alkalmazott élesztő szerekre felnyitá szemeit az őrnagy. — „Hogy éget belől valami!” — sohajtott — „adjatok egy csepp vizet.” Laczika vízzel telt kulcsát nyújtá neki: „ez jól esett,” — mond az őrnagy — „de vigyetek el innen, halva sem szeretnék az ellenség kezébe esni.”

Laczika szólalt meg: „Alig egy órányira innen van bányám birtoka; nincs országutban, egyhamar nem megy ellenség oda; jól lehetne ápolni az őrnagy urat, ha egyik orvos ur velünk jöhetne.” „Őn elmehe,” — szolt a főorvos egy fiatal sebeshez, „aztán térjen vissza a sereghez, ha az őrnagy urnak nem lesz többé szüksége önre.”

„Akkor én a föld alatt leszek; csak tudnám, hogy vissza vertük az ellenséget, nyugott lenne ott álomom,” mondá az őrnagy, halk süttögő hangon.

Az őrnagyot szekérre fektették, mellette az orvos, Laczika a kocsis mellett magyarázták annak merre hajtson.

Lépésben hajtva, két óra alatt érkeztek a régi udvarházhoz, hol a családtagok nem volt más, mint egy vén inas és pár asszony. Jó ágyat vetettek; jeget, vészt, mindent szereztek, a mi csak kellett a szegény őrnagy ápolásához. Az engedett bár mit tenni magával, oda se gondolt, mindig az átközten járt az esze.

„Mintha közelebb hallanám az ágyú szót, közelebb jött az ellenség. Istene! Istene! újból elvesztettünk egy ütközetet,” így tűnődött a szegény sebesült, közebe mindig vizet és más hűsítőt kérve, mert

szőnyű forrósságot, égést érzett minden versben. Majd egy kissé vidámulat arca. „Alig hallom az ágyúdörgést, talán mégis megis visseavertük őket. Tudom az én zászlóaljam derék hatonai jól viselték magukat, s én nem lehettem ott; nem oszthatam meg a veszélyt, nem bízhattam őket: csak előre-előre! Istene! be tehetetlen vagyok most!”

Laczika, ki az ágy mellett ült, s a hideg borogatást rakta a betegre, alig bírta könnyeit elfojtani, az őrnagy beszédének hallatára.

Este felé a beteg mind élénkebb, nyugtalanabb lett; a csatát látta képzeletében maga előtt folyni; közebe kiáltott: „előre, szürönyt segezz, félre, erre jön az ágyugolyó!” Majd kimerülten osukta le táradt szempilláit.

Az orvos kiszólitotta a szobából Laczikát: „Laczi flam!” — szolt hozzá — az őrnagy ur nagyon rosszul van; aagymérgű gyuladás és belső vérzés állott be nála, itt már semmi sem segít; nem fogja a reggelt megérni; azért maradj te kűnt, nem gyermeknek való az élet végét látni; én bent leszek nálla; te pihenj egy kissé, s aztán rendelkez szegénynek temetéséről.”

„Nem orvos ur!” — mondá zokogástól feldokolva Laczika, — „az őrnagy ur nagyon jó volt hozzám; én nem hagyom el, míg csak a földszínen lesz,” s letörölve könnyeit, visszatért a beteg ágyához.

„Jer közelebb Laczika! hogy simítsam meg szőke hajadat!” — szolt egyszer a beteg — „te nagyon jó fiu vagy; áldjon meg az Isten legjobb áldásával; áldjon meg, hogy megled: lesz még Magyarország, ha most össze török is azt.”

Egy idő múlva kipirult aroczal kapott melléhez az őrnagy: „mint tűz égét itt valami!” De nincs itt érdemrendem,

mit a hazáért küzdve kerestem; ki vette el? Adjátok vissza! vagy más kell szereznem! Szemeim lázason tekintettek szerte, s a nélkül hogy felismerneket valakit: „It az ellenség!” kiáltá éles hangon „szürönyt segezzve előre! Második század jobbról támadjon! Gyűztünk, csak bátran!” E közben hevesen ugrott fel ágyából, kezével egy tett mintha kardot emelne magára; de a jövő pillanatban alétan rogyott az orvos és Laczika karjai közé; vissza fektették párnáira; mely irtoztató hörgés hallatszott melléből, s pár percz múlva a hős megszűnt élni!

A két hajnal bíbor piros fényt vetett, a szemben levő ablakon át, az örökös csendes katoná dermedt vonásaira.

Laczika busult, sirt, mintha atyját vesztette volna.

Az orvos elvégezvén itt teendőjét, elment hadosztályát felkeresni, melynél most bizonyára sok teendő várt rá.

Laczika a vén inas segítségével, felöltöztette az őrnagyot szép egyenruhájába, a csatáren szerzett érdemrendjét mellére akasztották, tán halva jól esik az mellén, mit haldokolva is keresett ott.

Másnap reggel fehér deszkából özszeresegzett koporsóban vitték a honvéd őrnagyot a kislalu temetőjébe. A gyászkiárat, a zokogó Laczikán kívül, vén parasztek és falusi asszonyokból állott. A vén lelkes megmagott hangon mondta el az imát; aztán behantolták, fejéhez felírás nélküli durva fakeresztet állítottak, s Laczika zöld hanttal és virággal borította be a sirt.

Szomorúan baloglott hazafelé a temetőből Laczika; szíve fájt jó őrnagyáért; aztán maga se tudta, már most mit csináljon; nem tudta merre lehetnek bátyjai, sem a sereg holétéről nem volt tudomása.

Mind közeledő dübörgés ráta fel bus gondolataiból. Várakozva áll meg, hogy lássa, mi okozhatja e zajt? Rövid idő alatt honvéd tüzérseget látott egy üteg ágyúval elő robogni. A vezénylő százados felismerte a fiut.

„Merre megysz, mit csinálsz Laczika? — kiáltott rá.

„Jó őrnagyomat ép most temettük,” viszonozá az szomorúan, „egyedül magam vagyok itt; azt se tudom merre menjek, merre van a honvédcsereg”...

„Nó ha csak az a bajod elviszlek én,” mond a százados, „rendeletet kaptam Szanorjánál a fősergezhöz csatlakozni, oda sietek; csapj fel tüzérnek; úgy is kevés emberem van, nekied is hasznod vehetjük, ha nem félsz a háborútól; jere kapaszkodj fel egyik ágyú kocsiára.”

Már hogy félt volna, — vagyis mutatna volna, hogy fél — Laczika; rögtön felugrott egyik ágyú kocsiára; milyen jó dolga van, nem kell lóra ülni, de gyalog se kell menni, meg is vitéz lehet.

... Estére megérkeztek; volt elég enni; aztán jött aludtak az ágyuk mellett az Isten szép csillagok ege alatt.

De reggel már csatarendben álltak; Laczika hamar megtanulta teendőjét; a töltényt a társzékéről az ágyutöltő tüzérnek nyújtani. Dél felé kezdődött meg a lövöldözés. Nem éppen kényelmes helyzet volt Laczikának, mert sok ellenséges golyó jött arra; no de ha már itt van az ember, tegye meg kötelességét; és nem mindenik golyó talál, s azt is eltálatja a ki fél, s azt még kinevetik, gyávának nevezik hozzá.

Igy gondolkodott Laczika, s szorgalmasan nyújtotta a töltéseket.

(Vége köv.)

ép hódvilágos estét egy kis sétára felmentek, erősen megijesztett. Dacára ennek mult szombaton ugyanott megtartott előadászatnak, melyen főispán gr. Bethlen András, gr. Nemes János Hidvégről, gr. Iller János Hévízről, Henter Gábor főmegbíró Hosszafaluból, Berkley Maurice angol hajósnadrág, és Bldner Ferencz várm. főszolgabíró részt vett, nem sikerült egyetlen egy mezből se elejtetni. A mezből helyébe volt sok vadserst, a hajósnadrág, egy hatalmas koca gr. Bethlen András által leterített, még három darab megsebesített, de dacára erős vérzésnek, szerencsésen az erdő vadregényes szomszában megmenekült.

— **Egy derék társulat.** Hogy a nagy megyei történelmi és régészeti társulat melyreható tudományos működése nemcsak a hazai tudományok körök és eszéit teljes elismeréssel vívta ki, mint azt magyar tudományos akadémiák, országos történelmi társulat és a kolozsvári múzeum egyet jelesseinek meg megújuló nyilatkozatai is tanúsítják, hanem külföldi tudós körökben is általános méltánylása és becsülése alá, annak legújabb bizonyítékaként állíthatjuk: hogy a Graf Angelo de Gubernatis által szerkesztett „Parnass Comptorine” II. kiadásában a társulat országos ismert tudósainak: Graf Kálmán és dr. Solyom F. keté F. renzen kívül: Tólgas Gábor, Király Pál, Jakab Ödön és Mailand Oszkár életrajzai is felvették. De a város és Hunyadmegye csak gratulálnak maguknak, hogy körében ilyen jeles társulat működik.

— **A Szász-Hermányi tüzérszolgálat** javára 2648 f. 99 kr. készpénz és 387 hektoliter tiszta buza, elegyes buza és apra begyűlvén, ezen összeghez 6 f. 10 sz. és 500 f. 10 sz. Brassai, takarékpénztár mintén 500 f. 10 sz. gr. Bethlen András főispán 100 f. 10 sz. Maurer Mihály a Szász-Hermányi választókerület képviselője 50 f. 10 sz. adományozván, f. h. 5-én Brassó megye alispánja k. r. tanácsos Roli Gyula által Szász-Hermányba bizottság által, melybe a Brassó megyei szász nép párt utazó bizottság főnöke Filtsch József szerkesztő, ki lapjában a közlelő szintén gyűjtéseket rendezett és összesen 1405 f. 10 sz. begyűjtött volt, Gildner Ferencz j. főszolgabíró által kidolgozott kiadási terv alapján az elégték és károsítottak legszegényebbjei közül — összesen 47 magán felek között — felosztattott.

— **Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természetudományi egyet választmányát** Dr. Tóder József alelnök és h. 4-én ülése hívta össze. Beérkezett ugyanis Reiner Zsigmond volt ideiglenes titkárnak Budapestén 1887. november 15-én kelt. kir. közjegyző közbenjöttével elküldött levele, melyben ugyanazon módorban, mint az annak idején közgyűlés elő terjesztett jelentés, a választmány felhívatik az egyet tulajdonát képező tárgyakat 1887. november 17-én elvinni, mivel leíró azokat különben a folyóóra fogja kidobni, minden feljegyzést a választmányra hárít, a mála levő irományokat és közgyűlési jegyzőkönyvet azonban mindaddig nem fogja átadni, míg azokat az „Évkönyv” megírásához fel nem használja. A választmány elhatározta, hogy a tárgyak átvételére Popp György, Szentmiklósy Jenő és Dr. Cserni Béla tagokból álló bizottságot küld és Reiner felhívja, hogy az egyet mála levő tulajdonát és h. 15-ig a bizottságnak adja át.

— **Szilágysági hírek.** A szilágysomlyói jótékony nőegylet karácsony másodnapján tartja meg első filletyét. — Esküvő volt f. h. 15-én Szilágysomlyón. Hari József kolozsvári v. n. gyakornok vezette oltárhoz Medeczky Zsuzsika kisasszonyt. — Regényes hajlamú asszony követett el Szilágysomlyón öngyilkossági kísérletet, de az nem sikerült. Oka a dolognak szerelmek története, melynek szálai egy egészséges fia gyermekhez és egy apa indolens magaviseletéhez vezetnek. — Ifj. Büllöny Sándor fiatal történetudós most Szilágysomlyó monográfiáján dolgozik. — A krasszói csendőrk Márton és Kraszna Lóti országúton egy férfi hullájára akadtak, melyen az erőszakos halál nyomai mutatkoznak. A hullában Mikulós Mitru ismerték fel. — M. Keszelenben szintén meggyilkolta a talált Dombi Ágnes cigányasszonyt. A gyilkos cigány volt, ki már f. h. — P. K. n. per. A járási bíróságnál egy jogász ifjú apját a könyvtáros beperelte 86 f. 10 sz. könyvszámláért; de a bíró a könyvek közt levő „Pikáns Naplár” árát nem ítélte meg, mivel szerinte az, nem feltétlenül szükséges a jogi tudományokhoz.

— **Műkedvelői előadás.** A gyulafehérvári magyar műkedvelő egyet a kisdedor részére és saját ruhájára javára f. h. 3-án a „Nemzeti szalloda” nagytérképén Scrbe 3 felvonásos vigjátékát: „egy nő ki az ablakon kiugrik”, hozta szíre és ezzel az új műkedvelői idényit inaugurálta. A műkedvelők dícséretes buzgalommal játsztak és sok tapsot kaptak.

— **Gyilkosság.** Obresán György székési lakost, kinek pénteken peres ügyben tárgyalása volt a gyulafehérvári járási bíróságnál, másnap Berce és Hennigfalva között egy tó parján betört fejfel, meghalt és találták fel. A gyenye perbeli ellenfeleit terhelte.

— **Posner Károly Lajos,** a magyar ipar és kereskedelem egyik legkiválóbb képviselője szerdán Budapesten elhunyt. Posner, kit az életben számtalan elismerés és kitüntetés ért, kétségkívül nagy érdemeket szerzett magának a papir iparnak és az ezzel rokon iparok körül. A könyv-

dászatot, a kereskedelmi könyvek gyártását, a könyvkötészetet magas fokra iparkodott emelni és ha ebben a tekintetben bizonyos önállóságra tettünk szert, ez bizonyára Posnernek köszönhető. Posner most 65 éves volt.

VÁROSI HIREK.

— **Ünnepélyes istentisztelet** volt tegnap d. e. 9 órákor a róm. katolikusok főterei templomában Boldogasszony fogantatása ünnepén, nagy számu hívők jelenlétében. A misét Dr. Eltes Károly apátlébanos mondta fényes segédlettel s énekelte a róm. katolikus leányiskola énekkara.

— **Új közgazdasági előadó.** A kereskedelmi minster a Kolozsvár városi közgazdasági bizottságba közgazdasági előadóvá Kovári László, m. tud. Akadémiai tagot nevezte ki.

— **A Kolozsvár városi kir. járási bíróságnál** megüritült egyik albirói állomásra Reinbold Arthur tekei kir. aljárásbíró helyezettett át.

— **A városi új szervezeti szabályozás** tárgyzó javaslat (19 nyvi vaskos kötet), mint már jeleztük, kikerült a sajtó alól s kiosztott a városi bizottság tagjai közt. A javaslatot eredetileg, egy évére kiadott 8 tagu bizottság elvi megállapodási alapján, dr. Szabó Gyula főjegyző készítette, még pedig a régi szabályrendelet keretében és az újabb törvények tekintetével. Eljavaslatot azután a bizottság letargyalván, azon számos változtatást eszközölt; változtatások alapján aztán Salamon Antal rendezte sajtó alá a javaslatot s ahoz terjedelmes indoklást is írt. A javaslatot behatóan fogjuk ismertetni. — Most csak azt említnék fel, hogy a javaslat ajánlja a külön árvaszéki elnöki állást mint olyant eltörölni s teendőit egyik tanácsosra bízni; továbbá ajánlja eltörölni a rendőrbírói és mező rendőri állásokat, amelyek alkaptanyai állásokká változtatának; a lakatnyai felügyelő állása szintén megszüntetetik, mint fölösleges teendő pedig a városgazda és szállásbiztos ügykörébe osztának be. Ajánlja továbbá a bizottság egy fő- és két mérnöki állás rendezését, rendőrköz szaporítását 10 galog és négy lovas rendőrrel.

— **Jakab Ödönnek** a hunyadmegyei fiatallág babérkoszorút adott át tegnap este a színházban a „Szegény Radóné” első felvonása után. Jakab Ödön a décsi reáliskola tanára, s a hunyadmegyei fiatallág nagyrabecsült, nemcsak mint poétát, de mint az ő meggyőzőkben működő derék tanerőt. Lazó Béla beszélt a teljes számban összegyűlt fiatallág élén szíves meleg szavak kíséretében advan át egy kék szalagos szép babér koszorút „A hunyadmegyeiek kolozsvári köre Jakab Ödönnek” felirattal. — Jakab Ödön meghatóttan válaszolt. — A hunyadmegyei fiatallág azon barátságú lakomán is részt vett, a melyt színi előadás után Jakab Ödön tiszteletül rendeztek a Nagy Gábor vendéglőjében.

— **A karácsonyi bazárban** holnap délután rendezendő hangverseny műsora következőleg állapított meg: 1. Schubert „A vandor” éneki Szilágyi Ferencz ur. 2. Alard. Symfonia 2 hegduán előadják Szabó Péter és Mörice Samu urak. 3. Weber: Aria: „Büvös vadász”-ból éneklí Vadasz József k. a. 4. Liszt. „Tannhäuser” átirat zongorán elődjá Duret Cecília k. a. 5. Massenét. „Laherei Király”-ból duett éneklík: Kiss Hajnalka és Bogyó Katicza kisasszonyok.

— **Iparkamarai választók** névjegyzéke tárgyában Salamon Antal, mint központi bizottsági elnök hirdetményt bocsátott ki, melyben felhívja az érdeklődők figyelmét arra, hogy a névjegyzék közzéadására kitétetett a város h. 8-ik sz. közasábjában és az ott decz. 8-tól számítva 8 napon belül megtekinthető, s esetleg az ellenfelelhalhatni a tanácsosok címzett beadványban.

— **Méhészeti estélyek.** Az erdőrezési méhészt egyet „központi kör” holnap — decz. 10-én — ismét megkezdé tanulságos „estélyezéseit” szokott helyiségében. (Gr. Mikó ház); s fölhiány hiánya e helyen is az érdeklődő ügyfeleket a tarsulásra. Az „estélyek” e tél folyamán is mindig szombaton tartanak s délutáni öt órákor veszik kezdetüket. Nők, férfiak igen szívesen látott vendégeikl fognak tekintetni.

— **Egy szegény,** szerencsétlen asszonyt temettek el a minap. Brezlo Péternének hívták. Jelezték annak idejében, hogy Kolozs Monostoron a vízbe ölte magát. Megírtuk azt is, hogy halálának oka (a szomszédok állítása, s a boldogtalan asszony panasza szerint) tulajdon édes leánya volt, ki először otthagya anyját, azután megölette az urát, s végül rálepett arra az utra, mely a társadalmi halottak szemétdombjához vezet. Brezlóné holteste négy napig hevert temetetlenül K. Monostoron, míg jó emberek akadtak, kik eltemetéséről gondoskodtak. Az adakozók névsora a következők: Esztegar Kristóf 1 f. 10 sz., Hermán József 1 f. 10 sz., Bójtó László 1 f. 10 sz., Halász S. 1 f. 10 sz., Fogolyán Lotti 1 f. 10 sz., Lipót 1 f. 10 sz., Hutter Samuel 1 f. 10 sz., Burgya Luiza 50 kr., Gamenczi Mari 50 kr., Özv. Cseh Andrásné 40 kr., Özv. Nagy Samu 40 kr., Bozsán Mari 50 kr., Özv. Csakóé 20 kr., Burgya Márton 20 kr., Glac Samu 2 f. 10 sz., Fogolyán Irén 10 kr. Összesen: 11 f. 80 kr.

— **Házsongárdi közgyűlés.** A házsongárdi t. sz. birtokosok ezennel meg hívatnak f. h. deczember 11-én vasárnap délután 3 órákor a zenekonzervatorium ter-

mében, a Redout épületében az udvaron hátul az emeletben megtartandó hegy közgyűlésére megjelenni. Kolozsvár, decz. 9. A hegy előjárásága.

— **Lopások.** A tegnapi és szerdai napon több rendbéli kisebb-nagyobb lopás fordult elő városunkban, melyek arra engednek következtetni, hogy ismét felülbukkott a szabadszolgálati rendszer bajnokai. A rendőrség erőlyes nyomozást indított meg s hisszük, hogy pársnap múlva megszükül működési terük.

IRODALOM.

* **A „Protesians Népkönyvtár”** legújabb száma a következő válogatott tartalommal jelent meg: Adventi ének, Bere Imrétől. A gyermekszobából, Szemestől. A boldogság országa, Tolnay Józseftől. Az ócska biblia, Forgács Endrétől. Török közmondások. Egy kis visszaemlékezés Hollandiára, Kenessey Báktól. Fásitsunk! Török Józseftől. A funerátor, Hajbanszól. Apróságok.

* **„Osztrák-Magyar Monarchia** Irásban és Képben” című irodalmi vállalatnak megjelent a 49 ik füzet, mely egyúttal a Magyarországról szóló kötetnek 13-ik füzeté. Bartalus Istvának „A magyar palotás zenéről és a népdalokról” szóló cikke nyeri benne befejezését, Egressy Beninek az orsz. történeti képszerzőkben őrzött eredeti arcképe után Vágó Pál által sikerülten másolt arcképpel s egy kedves záróvignettel Roskovicsotól. Ezután a magyar nép egyik legjobb ismerőjétől, Baksa Sándortól következik egy cikk „A magyar népviseletről.” Az önmagában is nagy érdekű cikket még érdekesebbé teszik a hozzá készített művészi illusztrációk. Így mindjárt a Vágó Pál által rajzolt bevezető kép egy csoport tipikus népalakkal. Nem kevésbé sikerült Vágónak a „menyasszonyi láda” című képe. Roskovicsnak egy-egy egész lapot elfoglaló két népviseleti képe „a jász menyecske” s az „alföldi csikós” a konvencionális módortól egészen eltér, eredeti felfogással készült s a szinte genreképnek is beillő képen szívesen pihen a szem, mint szintén Vágónak libapásztorleányt feltüntető kis záróképén. Tormay Bélának a magyar „Mezőgazdaságról és állattenyésztésről” szép tárgyavatottsággal írt cikke veszi meg e füzetben kezdetét. Beniczur Bélának a közgazdaságot jelképező czimképével. Vágónak a magyar gulyát mutató homlokrajzával s ugyancsak füle a „magyar paraszt” képevel. Ara e kötetnek is, mint az előbbieknek 30 kr. s a bizományos Révai testvéreknél s általuk minden hazai könyvtárunknál kapható.

MŰVESZET.

* **Nemzeti színház** Érdekes két esteje volt színházunknak a legközelebbi napokban. Két eredeti új darab került bemutatásra. Szerdán este Abonyi Árpádnak lapunk belmunkatársának „Moór hercege” című 4 felvonásos drámája, csütörtökön este pedig Jakab Ödönnek az ifjabb költő nevezdek e kiváló tagjának „Szegény Radóné” című 3 felvonásos népdramája.

A „Moór herceg”-ről lapunk egyik kitűnő barátja részletes ismertetést írt, melyet alább közlünk; — e helyen röviden csak az előadásról kívánunk megemlékezni, s kijelenthetjük, hogy ez az igényeket egészen kielégítette. — A darab főszerepét Samil herceget Ivánffy játszta, s bár hévét nem mérsékelte kellőleg, mindvégig nagy erőszakkal dolgozta fel jelentősen szerepét. A szerep szép dikcióját nagy hatással szavaltá, s a közönség minden nagyobb jelenete után zajos tüntetésekkel halmozta el, s nyílt jelenetekben s felvonások után sokszor kihívta. Mariát Fáy Szeréna k. a. sok gondal és művészi erejének egész gazdagságával dolgozta ki. — Különösen a harmadik felvonás egyik jelenetében, hol a szerelemről a különben is sok költészettel megírt monologot adta elő, nyílt jelenetben zajos tapsokat provokált. Jelentékeny sikert aratott Geró Lina k. a. is Ira szerepében, melyet igen szépen és hatással játszott meg zajos tetszés nyilvánítások között. A darab többi szerepét E. Kovács Gyula (Mureddin), Szentgyörgyi (Ximenés) Szakács (Alvarez) továbbá Solti Teréz, Németh J. stb. játszták sok gondal és igyekezettel. A közönség nagy érdeklődéssel fogadta a darabot, s a szereplőket minden felvonás után kihívásokkal tüntette ki. Zajosan és többször hívták a szerzőt is, ez azonban nem jelent meg, s helyette Ivánffy mondott köszönetet.

Csütörtökön este Jakab Ödön „Szegény Radóné” című új népdramája hozott össze telt házat, mely az előadás egész folyamán fokozott érdeklődéssel csüngött s tetszésének mindegyre tüntető kifejezést adott. Az új műről lapunk tárczájában E. Kovács Gyula tollából derekasan megírt részletes ismertetést hozunk, melyben érdeme szerint méltatja Jakab Ödön nagyszerű művét, mely kétségkívül egyike az újabb magyar népszín műirodalom figyelemre méltóbb termékeinek. A szépen és gazdag

költőiséggel megírt mű nagy hatást gyakorolt a közönségre, mely hatás érthetően nyilvánult a közönség zajos tapsai és lelkes éljenzéseiben. A tüntető tetszésnyilvánítások tárgya főképp a darab írója volt, kit az első és második felvonások után három ízben is lámpák elé hívott a közönség. Az első felvonás után a színpadon a helyi egyetemen tanuló hunyadmegyei ifjak díszes babérkoszorút nyújtottak át a fiatal költőnek. Az ifjuság szónoka Incze Béla volt. Az előadás egyike volt a legjobbaknak. A főbb szerepeket Geró Lina, Terókné, Krasznainé, E. Kovács Gyula, Várdi M., Hatvani, Szentgyörgyi, Szakács játszták. Szerdi Sarolta k. a. különösen néhány dalával aratott zajos tetszést, s többet meg is kellett ismételnie. A Hód János által írt dalokban sok a hangulat és eredetiség. Az első előadás sikeréből következtetve a darab még sokáig műsoron tartja magát.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Béret 78-ik szám.
Kolozsvárt, 1887. deczember 10-én.

A STOMFAI CSALAD.

Színmű 3 felv.

Moór herceg.

Irta Abonyi Árpád. Először szíre került a kolozsvári nemzeti színházban 1887. decz. 7.

Egy tehetséges ifjú író első kísérlete a komoly tragédia terén. A kothurnust felöltötte és megpróbált rajta járni.

A succès d'estime (a tiszteletes sikkert) kivívta. Ennyi az összehasonyas, melyet az előadás a sorok írójára tett. Távolyan tölem, hogy a magasabb kritika mértékét alkalmazzam, de kijelentem, hogy magasabban áll már — alaa eddigi irodalmi sikereinek — Abonyi, mintsem ép e lap hasábjain, melynek belmunkatársra, a partfogó hang szólaljon meg. Én ki a lapról külön, de a rokonszenvtől nem állok távol, megkísértem az igazságos ítéletet. Becsülöm annyira a költőt, hogy benne azt a nemes ambíciót főtételezzem, hogy elégedetlen önmagával. Elégedetlen, de oly elégedetlenség foglalhatja el lelkét, mely gazdag sikereknek forrása.

Ennyi bevezetésül. Térjünk tárgyunkra.

A Moór herceg történelmi tragédia, még pedig egy világtörténelmi nagy fontossággal bíró nagy esemény: a spanyolországi arab uralom bukása háttéréből kidomborodó cselekvényen nyugvó tragédia.

A vakbuzgó Ferdinándot még vakbuzgóbb nejt Izabellát Ximenés rábíja cselekvényeivel, hogy szegyeke meg esküjök, melyet a granadai moór hercegnek adtak, mely eskü biztosítékul a granadai moór egyetlen sarja Samil a tusz a madridi udvarban, mig Don Angélo Senius a moór udvarban a tusz. A történelmi események nagy epikus áramlata megindul. — Valódi történelmi felfogással írja meg szerző az exozicziót, melynek keretében egy szerelmi dráma válik a cselekvény központjává és indul meg e történelmi esemény drámai feldolgozása. Minden rugót megtalálunk az első felvonásban. A spanyol udvar cselekvényei közt a nyílt az egyenes lelki becsületesség moór herceg hű szerelmére gyulad a moór udvarba kezesült eltávozott Don Angélo leánya Mária iránt; ezáltal halálós ellenévé teszi a fővezért Don Alvarez Rodrigót, ki ég a harcragyúgól, hogy az utált Mórt, ki feketé szemével elbűvölte Mária szívét, megsemmisíthesse. És csak úgy odavetve meg egy más tragikai epizódot is szó bele a költő e gazdag felvonásba. Klára a Don Manuel Gonzales leánya is szereti a Moór herceget, holott ép Don Manuel vitt hitvány áruló szerepet. Eszköz lesz családja érdekében, elvakítva a fényes ígéretek által, a hatalmas Ximenés kezében. A bekeszerződést széttépi Isabella a Ximenés által előállított hamis tanuk, kivált a Gonzales vallomása alapján, mely szerint a Mór szegték volna meg a békeígyet. Ime a drámai küzdelemnek jól megindított szála: Mária szerelme: a keresztény nő szereti a pogány herceget, a herceg szereti a gyűlölt spanyol grand leányát: a herceg tanuja a hitzsgó árulának, főlebred lelkében szeretett Granadáját fenyegető vész láttára a hazafias érzés: az a ravilág diós multja, mely mintegy szent örökség az ő erős vállaira száll: őt avatja föl az utolsó nagy küzdelem vezérévé és ő a forró szerelem tikkasztó mamorában bódul el. A déli vér égető láza dől szívében. „Széttörhetnélek izzó karjaimban” mondja Máriának. Mária a szerelmi idyll édes álomvilágát rajzolja elébe és elakarja vonni kötelezőgétől. A Moór herceg nem bírja el a szerelem terhét: mert a hon védelem szent parancsa menni, menekülni kényszeríti. Ó hívja Máriát, kit a szégyenpír borít el a gondolatra, hogy szököjék meg és így lépjen atyja elé. Főlebred Samil büszksége. Hogyan? A szégyenre gondol e lány és ő ne szégyelje cserben hagyni hazáját, nézze el, mint árulják el, mint törnek rá, mint készülnek feldolnival. Elrohan. Jól esett az első felvonást bővebben elmondanunk; mert megtalálunk benne a jó tragikai összeütközés elemait. De szerző a Granadában lejátszó többi három felvonásban nem birta meg a feladat nagyságát, holott itt is talált meg egy alkott, kibén gyönyörű ellentét állíthatott szembe Máriával, ki csak szeretni birt. Egy nőt, ki csak gyűlölni tud, a ravasz és gögös spanyolt csak gyűlölni

tudta. E nő Samil nővére Ira, a régi mór-nagyság utolsó képviselőjének: Nureddin hercegnek leánya; ki a becsületet szinte herceget a női szív éles látásával figyelmezteti a közelgő veszélyre. Be is teljesedik. Megjön Samil. Nureddin fiát, büszkén utasítja el, ki megszegi a tusz költémet: ott hagyja állomását. Mikor megtudja a spanyol udvar hitzsgését, ő is kész a harcra és büszke lesz fiára, ki indul a nemzeti küzdelemben, melyet még jogosultabbá tesz a kegyetlen Alvarez által a granadai utban meghódított falvak mór népén elkövetett iszonyu mészárlás, melyből csak a hir monddk menekültek el, hogy a harosi szenvedélyt izzóra hevítsek szomorú előadásaiikkal.

A második felvonás, már édeket nem költ. A harmadik-ba szó a költő egy szép jelenetet, mely felébrzati a lankadó érdeket. Mária nem birt tovább maradni. A szerelem legyőző a hajadon főlelmet és szemérmét, Granadába lopózik. Találkozik Irával. E lány előtt lefesti, mi a szerelem, mely még akkor is többet ér, ha csezt nem érve, emészto poklává lesz a léleknek, mint a szerelemtől megfosztott szív állapota. A szerelem és gyűlölet pompás dialogja fejlődik ki. Ira maga kimondhatatlan sejtelmek izgalmát érz. Már azt hisszük, hogy kipatant e mély kedélyből egy új érzelem, mely nővé tenné e férfi gondolkodáshoz tördőtt szívet. De hasztalan. Ira az utolsó felvonásban elmosódik. Átkai vannak: irgalma nincs. Gyűlöl, de nemzeti, vallási gyűlöletből. Nem hasonlík meg; nem drámai alak.

Forduló pont áll be a Moór herceg: Samil lelkében is. Találkozik Máriával, ki újra elakarja vonni a szerelmi láz őrgyűgő álmaival, elakarja csábítani a déli vér lángoló hevével: Samil folytonos áradozás közt készült hazáját védni. A lányt atyja Don Angélo megátkozta, ha Samilt szereti; Samilt atyja megátkozta, ha Mariát el nem hagyja. Így rohan Samil a küzdelemben, kettővel fel szívében a meny égi pokol. A menyét hátra hagyja, a pokol duló haragjával megy a csatába, melynek erőtlén vázát adja az utolsó felvonás, hol Mariát váratlanul az égő városba betört spanyolok közül egyik vitéz leszurja. Samil a kedvesét a katastrophá gyorsan alászakadó lejtőjén sentimentálisumba átosapó áradozásban áratja meg. Még egyszer felemelkedik a férfias méltóság magasztalára. Kihívja az odaérkezett Alvarez párbajra. Az első összecsapásra sebet kap és elesik. Egy szerzetes hirdeti a szégyébeesett öreg mór hercegnek a kegyelmet. De hát Ira.

Elmosódik.

Dramái erök kivált az első és harmadik felvonásban van. A 4-ikben már kifáradt és átosap a drámai szízlomok hangos kiabálásába. „Az összeroppanó eget és földet pusztá kézzel” kész a hős fenntartani. Szerző is a történelmi nagy eszme egét és földjét kísérté meg fenntartani pusztá kézzel.

E pusztá kéz... még gyengének bizonyult. Sok, de sok dagályos szóbeszéd van; de tett erőtlén meg nem feszül e nyelvezet izomzata. Ugy bele fulad az érzelmességben, ugy elodad a könyben a gondolat. Mind oly hibák, melyek egy ifjúnak álmaktól égő képzelmével együtt járnak. Nem biztatásképen, de teljes reménységgel mondhatom ki újag, hogy a tiszteletes siker a valódi siker záloga. A szép számu közönség is e sikerbe biztában tapsolt lelkesen és hívta ki a szerzőt, kinek távollétét jelentették.

Bayard.

Legujabb.

Az „Ellenzék” sürgönyutdításai.

Bécs, decz. 9.

Tegnap a Hofburgban a király elnöklete alatt nagy katonai tanácskozás tartatott, melyen részt vettek: Albrecht főherceg, Kálnoky, Bylandt, Fejervár, Welsersheim miniszterek, Beck vezérkari főnök és több törzstisztek. A tanácskozás eredménye abban öszszpontosult, hogy monarchiánk részéről egyelőre nem küldetnek csapat erősítések. De ha Oroszország tovább folytatná katonai intézkedéseit, monarchiánk részéről is megfelelő intézkedések fognak fogantatni.

Páris, decz. 9.

Goblet elvállalta a megbízatást a kormány alakításra.

KÖZGAZDASÁG.

Heti vásár.

Kolozsvár, decz. 8.

Tegnap i hetivásárunk feltűnően anyla forgalmu volt s főleg a belozatal rendkívül csekély, mit a rossz időjárásnak lehet tulajdonítani.

A baromvásáron eladott összesen 263 drb szarvasmarha és 380 drb sertés. Az árak a mult hetiehez képest nem változtak. A baromvásáron eladott 100 mm. buza, mm-kint 6 f. 10-6 f. 80 krig. Roza eladott 100 mm. 4 f. 40 krtól 4 f. 70 krig. Zab 100 mm. 3 f. 80-4 f. 100 krig.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS

BARTHA MIKLÓS.

SEGÉDSZERKESZTŐ:

MAGYARY MIHÁLY.

Hirdetések.

Sz. 15959—887.

1044. (1—2)

Hirdetmény!

A nmlgu m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minster urnak idei 52351. sz. rendelete folytán felhívom a Kolozsvármegye területén létező azon vízi művek és vízhasználati jogosítványok tulajdonosait, kik a jogosítványukra vonatkozó engedélyt, s illetve a 20 évi háborítatlan gyakorlat igazolását a m. évi 13623. sz. a. kibocsátott hirdetményem folytán f. é. június hó 1-ig nálam be nem jelentették, s a f. évi június hó 20-án 3358. sz. a. kibocsátott hirdetményem folytán a vízjogi törvény 191. §-a értelmében engedélyért f. hó 1-ig hozzám nem folyamodtak, hogy ezen engedélyérti szabályszerűen felszerelt folyamodványukat az e rennell folyó december hó 20-ig beárólag, meghosszabbított határidő alatt annnyival bizonyosabban adják be, mivel különben jogosítványuk elenyészettnek tekintetik s vízi műveik felett a hatóság fog intézkedni.

Megjegyzem, hogy az engedély elnyerése céljából benyújtandó beadványok és egyéb iratok bélyeg és illeték mentesek.

A folyamodási kötelezettség minden hatósági engedélyre szoruló vízimunkálat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesítési, ipari vállalatokra, továbbá nyilvános és magán csatornákra, védgátakra és szilipekre egyaránt érvényes.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvárt, 1887. december hó 3-án.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

Magyar iparczikk

aránylag rövid idő alatt oly bámulatos mértékben még nem terjedt el, mint a

LENCK-KÁVÉ,

mely minden tekintetben felülmúlja a kereskedelemben előforduló összes pótkávékat. A ki jó kávéat akar inni, ma már nem nélkülözheti a

LENCK-KÁVÉT,

mely kellemes illatot és szép színt ad a kávénak.

A t. elárnsító urak rizikó nélkül győződhetnek meg a Lenck-kávé kitűnőségéről, amennyiben Lenck S. soproni pótkávégyára levelező jupon kitéjeztet kívánságra mintákat rögtön ingyen és bérmentve küld. Kolozsvárt képviselő: Kauntz József ur. 1037 (3—20)

A legolcsóbb árak mellett.

Megérkeztek

KARÁCSONYI és ÚJÉVI

AJÁNDÉKOK

SZABÓ FERENCZ

nürnbergi és diszmű árú üzletében
(Kolozsvár, Főter 17. sz. Br. Szentkereszt-féle ház.)

Gyermek játék szerek

igen szép és nagy választékban.

Ezeket kívül mineen és szakmába vágó u. m. „Albumok” a legdiszesebb kiállításnak női munka kó sarak, bronzírozottak. Bronz, fa és bőr árú, továbbá minden kigondolható diszmű árú a legújabb kivitelben kaptók.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

1040 2—25

teljes tisztelettel:

Szabó Ferencz.

SZOLID ÁRUK.

Kalap! Kalap! Kalap!

BETEGH PÉTER

LEGNAGYOBB

NŐI-DIVAT és PIPERE-RAKTÁRA

Kolozsvárt, főter, takarékpénztári épület.

BÉCSI

bevásárlási utamból haza térve ajánlom a n. é. helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába

GAZDAGON

ellátott legújabb bel- és külföldi

DIVAT- és PIPERETÁRGYAIMAT

feltűnő olcsó árban.

DUS VÁLASZTÉK

diszített és diszítetlen kalapok, felsők, muffok, miederek, színházi fejdíszek, Bácslikok, Schmissetek, keztük, selyem- és hársz-kendők, Tricot-derekek, menyasszonyi koszorúk és fátlyak, csipkék, szalagok, gyöngydíszek, selyem Plüschek, bársonyok és számtalan legújabb női pipere tárgyak.

925. (17—x)

Teljes tisztelettel BETEGH PÉTER.

Hazai gyermekjáték.

NAGY KARÁCSONYI KIÁLLITÁS!!!

Kováts P. és fiai

ezeg üzletében.

Diszmű, Nürnbergi árú és Gyermekjátékokból

Feltűnő olcsó határozott árak.

Különösen nagy választékban lesznek kiállítva: Feltűnő olcsó határozott árak. Különösen nagy választékban lesznek kiállítva: Feltűnő olcsó határozott árak.

1012 (7—19) KOVÁTS P. és fiai
Kolozsvár, főter 31. sz., br. Radák-ház.

Babákban legnagyobb választék.

Azonnali elszállítás.

TÚZIFA!

Öl- vagy félöl számra, egészben vagy felvágva, házhoz szállítva a legjobb minőségű nem usztatott

bükkfa kapható

WERTHEIMER VILMOS

fűszer üzletében, Széchenyitér 7. szám

Egy egész öl fa 11 frt 50 kr.

936. (17—20) Rögtöni elszállítás.

Hatóságilag engedélyezett VÉGELEDÁS!

Van szencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy ez 5 1/2 év óta fennálló

KIRÁLY és CSÁSZÁR

özég alatt folytatott

Divat-szövet, selymemű, rumburgi vásznak, Chiffonok, futó és nagy szőnyegek, Paplan és Matrasz, szóval az összes raktáron levő árú, az egymással szemben kötött társasági szerződés lejártá következtében a hatástól nyert engedély folytán ez év deczember hó 1-től készpénz fizetés mellett tetemesen leszállított végeledási árakban árusítanak el.

Midőn erre a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívom tisztelettel kérjük mig raktárunk teljesen el van látva árúkkal, szükségletét a kedvező árakban beszerezni.

1010. (9—25)

tisztelettel:

KIRÁLY és CSÁSZÁR.

LÉVAI DEZSŐ

bőrraktára Kolozsvárt, belhid-utca 8. sz.

Van szerencsém t. vevőim becses tudomására juttatni, hogy újabban tett előnyös bevásárlások folytán

bőrraru üzletemet

ismét dúsan és válsztékosan felszereltem és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mindennemű bőrrárú és cipész-kelmékkel egy nagyban, mint kicsinyben és kivágásokban

az eddigieknél még jutányosabb árakban szolgálok.

Tudatni kívánom továbbá, hogy több vevőim által kifejezett kívánságuk engedve, elhatároztam üzletemet kész (richtolt) lábbeli-felső részekkel is felszerelni s e célra sikerült a fővárosból

SZABÁSZT

megnyernem, kit üzletemben t. vevőim rendelkezésére tartok és elvállalok mindennemű cipő-felső részek elkészítését (richtolását) mérték szerint a legrovidebb idő alatt, a nélkül, hogy az előkészítési díjnál legolcsókebb haszonra is számítanék, mitűn ez üzletéget csupán csak t. vevőim kényelmére rendeztem be. — Szintugy a készletben levő (richtolt) felső részeknél minden külön haszon nélkül csakis az anyag és munkadíjat számítom.

Vidéki megrendeléseket is a legjutányosabban és leggyorsabban teljesítek; szives figyelmébe ajánlom továbbá nagy készletemet a legkiválóbb minőségű s e mellett jutányos árban számított

FOBORÓKBÓL

u. m. lakkok, zergék, vikszos-bőrök, flesh és Heyl-féle gyartmány stb., melyekből tetszés szerint egy kötecs-, mint darabonként, nem különben kivágásokban is szolgálok.

1021 (5—110)

LÉVAI DEZSŐ.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!!

HOFER M. JÓZSEF

legújabb női-divats pipere-üzlete.

Kolozsvárt, öz. Dobál Izsákné-féle ház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy az őszi és téli idényre legújabb divat s pipere cikkekkel személyesen Bécsben nagy bevásárlást tettem s üzletemet igen szép választékban bel- és külföldi, a legújabb divat igényeinek megfelelő árúkkal dúsan ellátam.

Különösen fölemlítendő, nagy választékban diszített és diszítetlen bársony plüch- és filz kalapjaim, a legújabb formák, mindennemű hozzávaló diszítékek, selyem, bársony plüchek krimerek és tollprémek, disztollak, bel- és külföldi francia virágok, csipkék, csipke kelmék, atlasz faile divat selyem- és bársony szalagok, reggeli disz- és színházi fűdisek, fecherek és broschok. Mindennemű gyöngy ruha-diszítékek, selyem- és csipke betétek, arcvédő fátlyak, rüschek, gallér és manchettek batist- és len himzések, függöny csipke kelmék, Tricot hársz derekak, genilla- és hársz kendők, camaschenek, flanel- és filz alsó szoknyák. Diszes kereszteselő párnák, hordköpenyek, selyem esőernyők és sok más elő nem sorolt tárgyak.

Ezeket kívül bátorodom muffokból, miederekből, színházi- és sirkoszorukból gyári raktáromat ajánlani.

Kalapok diszítését gyorsan és a legizlésteljesebben eszközöltem. A nagyérdemű közönség b. pártfogását ez idényre is kéve kiváló tisztelettel

HOFER M. JÓZSEF.

Legújabb női pipere-raktár.

Gyermekek örvendjete!

1028 2—8

A játékaruk

KARÁCSONYI KIÁLLITÁS.

BÉCSBEN, II., Blumauergasse 23.

ez idén is a legújabbat, legdiszesebbet, legolcsóbbat hozza és az idő körülményeivel sz molva, rendezett, legizlésteljesebben, egy fiuknak mint leányoknak alkalmas játékosopozatokat, még eddig nem létezett olcsó árakon.

Csoport 2—5 éves leányoknak

- 1 konyha, felszereléssel és tűzhelyvel.
- 1 kecses báb hajzattal és üvegesszemekkel.
- 1 pompás porcellán-servico.
- 1 teljes bécsi salon-garnitúra.
- 1 színház zenével, alakokkal és disztéssel
- 1 takarékszekrény jó zárral és szép képpel.
- 1 képes könyv legfinomabb kiállítással.
- 1 mechanikai állat.
- 1 teljes konyhaberendezés.
- 1 teljes ezüstözött evő-eszközös kosár.
- 1 pár szép evő eszközös kosár.
- 1 masszív vasaló acéllal.
- 1 mozsár, törövel.
- 1 miniatúr kávé-daráló, valódi használatra.
- 1 csomag tündér haj arany vagy ezüst, a legszébb disz a karácsonfára.
- 25 gyémánt karácsonfa-gyertyatartó.
- 25 kivilágítási karácsonfa-gyertyák, kivilásztva a legzebb színekben.

Mind az itt felsorolt 65 pompás tárgy becsomagolással csak 2 frt 90 kr. o. é

Csoport 2—5 éves fiuknak

- 1 sürtő kocsi lovakkal és 6 hordóval.
- 1 mechanikus színház zenével, alakokkal
- 1 katona csákö.
- 1 kard szíjjal.
- 1 hátuló.
- 1 patron táská bőrből, czimerrel.
- 1 dob ütökkel.
- 1 acél harmonika szép darabok játékszer
- 1 disz örség a hozzá tartozó katonákkal
- 1 akrobat., mely kezeit lábaival s száját mo
- 1 képeskönyv legfin. kiállítással.
- 1 takarékszekrény jó zárral, szép képpel
- 1 kis építész mintákkal.
- 1 mechanikai állat.
- 1 csomag tündérhaj, arany vagy ezüst, legzebb disz a karácsonfára.
- 25 gyémánt karácsonfa-gyertyatartó
- 25 kivilágítási karácsonfa-gyertyák, kivilásztva a legzebb színekben

Mind az itt felsorolt 66 pompás tárgy becsomagolással csak 2 frt 90 kr. o. é

Csoport 5—10 éves leányoknak

- 1 pompás szalon, kárpit és aranykeretű tükör.
- 1 nagyon szép kredenc a üvegajtókkal (rel elegáns mosdó-asztal és porcellán-szervico.
- 1 ciztera kulccsal önkéntesára.
- 1 bécsi salon-garnitúra.
- 1 pompás elpusztíthatatlan díóá ág.
- 1 eltörhetlen báb, hajjal és üvegesszemekkel.
- „A kis mosónő” mely áll:
- 1 masszív mosdó-tekő, valódi használatra
- 1 miniatúr szappul valódi használatra
- 1 mángorló, valódi használatra
- 1 teljes porcellán kávé- v. tea-szervico finom festéssel, 6 személyre evő-eszközökkel
- 1 érdek-s új társasjáték
- 1 csomag tündérhaj, arany vagy ezüst, legzebb disz a karácsonfára
- 25 gyémánt karácsonfa-gyertyatartó
- 25 kivilágítási karácsonfa-gyertyák, kivilásztva a legzebb színekben

Mind az itt felsorolt 63 pompás tárgy becsomagolással csak 4 frt 90 kr. o. é

Csoport 5—10 éves fiuknak

- 1 mechanikus lövöld
- 1 csőlővő és grutacsuska legfin. kiállít
- 1 kaleidoskop, az optika legnagyobb csodája
- 1 csont-írókészlet: 1 tollnyél, 1 crayon, 1 vakarós.
- 1 pompás panoráma: utazás a föld körü
- 1 amerikai szárszám-szekrény, 8 drból
- 1 gyorsfűtő, rajzmintákkal
- 1 teljes nagy kuglizó
- 1 gyakorlati türelm-játék, 6 képbén
- 1 ciztera kulccsal, önkéntesára
- 1 gyakorlati építész, építési tervvel
- 1 érdek-s új társasjáték
- 1 csomag tündérhaj, arany vagy ezüst, legzebb disz a karácsonfára
- 25 brillans karácsonfa-gyertyatartó.
- 25 kivilágítási karácsonfa-gyertyák, kivilásztva a legzebb színekben

Mind az itt felsorolt 63 pompás tárgy becsomagolással csak 4 frt 90 kr. o. é

OZIM:

L. Kon's Spielwaaren-Weihnachts-Ausstellung

Bécs, II., Blumauergasse 23. szám. S.

Szétküldés utánvétel mellett vagy előleges pénzbeutküdés ellen

Legolcsóbb bevásárlási forás!!

Van szerencsém a n. é. közönséget figyelmeztetni, hogy az őszi és téli idényre

RAKTÁRAMAT

minden e szakmába vágó cikkek dúsan felszereltem és az alant felsorolt cikkekkel kitűnő olcsó árban árusítom el.

Ugymint: Férfi-női és gyermek posztó és bőr cipők. Férfi- és gyermek kalapok. Férfi, női és gyermek kötött és posztó harlányák. Bőr, posztó és kötött kesztyűk. Alsó ingek és nadrágok Jäger tanár rendszere szerint. Pénz-, dohány- és szivartárszak. Kézi kosarak. Kézi és utazó bördörök. Esernyők, ingek, nyakkendők, zsebkendők stb.

Megemlíteni bátorodom még, hogy a közelgő karácsoni és újévi idényre szükségeltető

ajándék- és játék tárgyakat

dus és izletes választékban fogom kiszolgálni.

A n. é. közönség becses pártfogását kérvé, vagyok

kiváló tisztelettel:

KOHN JAKAB,

979. (7—15)

belközép-utca 9. sz.